

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 1T/79/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5917010428
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivan Štepita
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2020:5917010428.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok samosudcom JUDr. Ivanom ŠTEPITOM v trestnej veci proti obžalovanému B. K., pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 10.06.2020 v Ružomberku, takto

r o z h o d o l :

Súd podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku

obžalovaného

B. K., nar. XX.XX.XXXX v P., trvale bytom P. XXX, okres P., na slobode,

o s l o b o d z u j e s p o d o b ŷ a l o b y ,
ktorou mu bolo kladené za vinu, že

dňa 04.11.2016 vykonával ako vodič jazdu s osobným motorovým vozidlom zn. Mercedes Benz CLS 350 CDI, ev.č. RV 436BY, čiernej farby, po ceste I/18 v úseku mimo obce, v smere jazdy z obce Hubová do mesta Ružomberok, pričom v čase okolo 15.49 h v mierne ľavotočivej zákrute, km 513,500, prešiel bezdôvodne do protismerného jazdného pruhu, kde sa pod uhlom skoro čelne zrazil s oproti idúcim osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Octavia 1,6 TDI, ev. č. 9B9 2757, bielej farby, ktoré v tom čase viedol vodič MVDr. O. Y., MBA, nar. XX.XX.XXXX, štátny občan Y. republiky, trvale bytom M. K., B. XX, okr. E., Česká republika, ktorý v dôsledku zrážky počas zraňujúceho deja utrpel poranenia životne dôležitých orgánov, skelet spodiny lebky, mozog a mozgové obaly, pľúca, slezina, závesný aparát tenkého čreva a v dôsledku traumatologicko-hemoragického šoku zomrel,

t e d a , ž e

inému z nedbanlivosti spôsobil smrť,

č í m m a l s p á c h a ť

prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona,

pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku súd poškodených M. Y.a, nar. XX.XX.XXXX, bytom B. č. p. XX, M. K., XXX 41 G. A., ČR, B. Y.ovú, nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. č. p. XX, M. K., XXX 41 G. A., okres E., ČR, O.a Y.a, ml., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XX, XXX XX G. A., okres E., ČR, M. Y.ovú, nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XX, XXX XX G. A., okres E., ČR a Z. Y.ovú, nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XX, XXX XX G. A., okres E., ČR, odkazuje s uplatnenými nárokmi na náhradu škody na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Okresná prokuratúra Ružomberok podala na B. K. obžalobu pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, a to dňa 28.09.2017.

Obžalovaný pred súdom vyhlásil, že sa necíti byť vinný, dohodu o vine a treste, ktorá mu bola ponúknutá zo strany obžaloby, odmietol s tým, že sa z trestnej činnosti necíti byť vinný. Pred súdom využil svoje právo a odmietol vo veci vypovedať; ku skutku sa vyjadril v prípravnom konaní.

V prípravnom konaní dňa 10.01.2017 uviedol, že spolu so synom prevážali pracovný stroj. Počas doby, kým syn bol v Čechách, on v aute zaspal, následne sa presunul ku Dubnici nad Váhom, kde driemal asi dve hodiny. Po príchode syna z Českej republiky naložili pracovný stroj a spolu so synom viedol kamión, okolo 14,30 hod. vyrazili na cestu. Počas jazdy dodržiaval predpísanú rýchlosť a hoci počúval rádio, plne sa venoval vedeniu motorového vozidla. Počas jazdy mu napadlo, že by bolo dobre zastaviť sa niekde na obed, avšak s výhradou, aby v takomto prípade na parkovisku mohol zastať aj kamión. Po prejení odbočky na Salaš Krajinka, neďaleko Ružomberka pokračoval vo vedení motorového vozidla „aj stovky metrov“, šiel v kolóne, keď počas jazdy ho náhle zalialo teplo, a preto spustil okno na strane spolujazdca. V jazde však pokračoval, následne sa mu začalo zahmlievať pred očami a už sa prebral len po strete jeho osobného motorového vozidla s vozidlom poškodeného. Mal problémy s dýchaním, tiekla mu krv a mal vystrelený airbag, až po vyjdení z vozidla, zistil, že jeho auto je v protismere a že čelne narazil do oproti idúceho motorového vozidla.

Vozidlo, ktoré viedol, bolo v perfektnom technickom stave, počas jazdy nebol unavený. Doposiaľ mal najazdených cca 2 mil. km bez nehody a aj s prihliadnutím na jeho vek a zdravotný stav, nepotreboval osobitné povolenie na jazdu. V čase dopravnej nehody bola na ním prechádzajúcom úseku pomerne hustá premávka. O svojich zdravotných problémoch, ktoré sa u neho objavili, vedomosť nemal a o týchto sa dozvedel až v rámci vyšetrovania. V nie dlhej dobe pred dopravnou nehodou pracoval na žeriave, po tom, ako sa zohol a chcel sa postaviť, sa mu zakrútila hlava a spadol; išlo však o veľmi krátkodobú stratu vedomia, a preto si myslel, že to bolo spôsobené len tým, že sa zohol a náhle sa postavil. Počas celého trestného konania, ktoré bolo vedené proti jeho osobe, vyslovil ľútosť nad spôsobeným následkom, avšak nebolo v jeho možnostiach vzniku dopravnej nehody zabrániť.

V prvotnom súdnom konaní syn obžalovaného, svedok Ing. B. K. na súde využil svoje právo a odmietol vo veci vypovedať. K okolnostiam, za ktorých došlo k dopravnej nehode jeho otca, sa vyjadril nevedel, potvrdil však, že asi týždeň alebo dva pred dopravnou nehodou mal otec pracovný úraz, kedy mal vypadnúť zo žeriava, pričom z jeho vyjadrenia malo vyplynúť, že pri vystupovaní z kabíny mu prišlo zle a spadol a otec si mal poraniť hlavu. Tieto skutočnosti však ani on, ani jeho otec (obžalovaný) nevenovali pozornosť, nakoľko otec už v minulosti mal viackrát obdobné problémy, keď pri práci hlavou zavadil o prekážku, nakoľko je dosť vysoký.

Svedok B. E. potvrdil, že obžalovaný viedol svoje motorové vozidlo za ním, v úseku, kde sa nachádza Motorest Krajinka sa vozidlo obžalovaného dalo do boku, akoby ho chcelo predbehnúť, no v konečnom dôsledku k predbehnutiu jeho vozidla nedošlo. Následne v spätných zrkadlách videl, že obžalovaný pri prechádzaní zákrutou prešiel do protismeru a došlo k zrážke s oproti idúcim vozidlom. Podľa svedka obžalovaný nevedel vozidlo obzvlášť agresívne, snažil sa ho predbehnúť cca 2-3 minúty pred dopravnou nehodou.

Znalec z odboru nehody v cestnej doprave Ing. M. K. konštatoval, že príčinou dopravnej nehody z technického hľadiska bolo prejdenie vozidla, ktoré viedol obžalovaný, do protismernej časti vozovky, v dôsledku čoho došlo prakticky k čelnej zrážke s oproti idúcim vozidlom. Počas jazdy v mierne ľavotočivej zákrute obžalovaný nepokračoval v smere jazdy v pravom okraji vozovky, ale s menším polomerom jazdy prešiel do protismeru. Na vzniku dopravnej nehody nemal podiel technický stav vozidla, ani rýchlosť, a to platí aj pre vozidlo poškodeného. Vodič oproti idúceho motorového vozidla stretu oboch motorových vozidiel zabrániť nemohol. Znalec z odboru nehody v cestnej doprave vylúčil možnosť mikrospánku u obžalovaného, nakoľko mikrospánok s jemu dostupných informácií a skúseností prebiehal len v sekundách, a preto aj jazda pri mikrospánku je z technického hľadiska neprijateľná a

rozhodne mikrosprávok nebol príčinou vzniku dopravnej nehody. Bezprostredne po vzniku dopravnej nehody sa znalec zúčastnil ohliadky miesta dopravnej nehody, kde obidve vozidlá v tom čase boli na pôvodných miestach po zrážke. Pri ohliadke neboli zistené žiadne brzdné a ani iné stopy po jazde, ktorú skutočnosť znalec odôvodnil tým, že obidve vozidlá boli vybavené systémom ABS. Obžalovaný začal meniť smer jazdy v čase 2,4 sekundy pred zrážkou, keď v tomto čase vozidlo oproti idúce bolo od vozidla obžalovaného vzdialené na vzdialenosť 50 metrov a vodič oproti idúceho vozidla mal reálny čas na reakciu v rozsahu 1 sekundy.

V prípravnom konaní, za účelom posúdenia zdravotného stavu bol do konania pribratý znalec z odboru zdravotníctva - neurológie MUDr. Andrej Mihál. Podľa výpovede znalca na súde obžalovaný ako vodič nevyhodnotil danú situáciu správne, mal zastať a trošku predýchať tým skôr, že už v minulosti mal obdobné zdravotné problémy. Tým, že pokračoval v jazde, dochádzalo u neho k ďalšiemu zlyhávaniu vegetatívnych funkcií a následne u neho došlo k prejdeniu do protismeru, k tomuto zlyhávaniu vegetatívneho nervového systému nedochádza náhle a najmä nie za tej situácie, ak je človek málo rušený vonkajšími podnetmi. Súd jeho výpoveď vyhodnotil tým spôsobom, že vodič po pocítení prvotných príznakov mohol reagovať a s vozidlom zastať tým skôr, že vodič na vzniknutú situáciu reagoval, o čom svedčí aj jeho konanie, kedy otvoril okno a snažil sa vyvetrať. Podľa znalca si vodič uvedomoval, že nie je všetko v poriadku.

Súd vykonal tiež ďalšie dokazovanie, na základe ktorého dokazovania bol obžalovaný B. K. odsúdený rozsudkom Okresného súdu Ružomberok, č.k. 1T/79/2017-451 zo dňa 29.10.2018 a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 3 roky a tiež mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 3 rokov. Súd poškodených odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Žiline na základe podaného odvolania obžalovaným B.om K.om uznesením č.k. 3To/14/2019-484 zo dňa 02.05.2019 rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia Krajského súdu v Žiline o.i. vyplýva, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, avšak vykonané dôkazy nevyhodnotil dôsledne a najmä nie správne. So závermi prvostupňového súdu, ktorými bolo odôvodnené rozhodnutie o vine, sa krajský súd nestotožnil, nakoľko zavinenie obžalovaného tak, ako ho prezentoval prvostupňový súd v napadnutom rozsudku, jednoznačne z vykonaných dôkazov nevyplýva. V tomto smere sa krajský súd plne stotožnil s odvolacou námietkou obžalovaného, že prvostupňový súd sa nedostatočne zaoberal závermi znalca JUDr. Mihála vyznievajúcimi v prospech obžalovaného. Podľa názoru krajského súdu zo zabezpečených dôkazov nevyplývalo, že by u obžalovaného sa už v minulosti prejavili také príznaky poruchy zdravia ako pred dopravnou nehodou. Z vykonaných dôkazov bolo zrejmé, že k nevoľnosti, ku ktorej došlo u obžalovaného v minulosti, došlo za úplne iných podmienok, ako k nevoľnosti, ku ktorej došlo u obžalovaného pred dopravnou nehodou. Pri vedení motorového vozidla pred dopravnou nehodou obžalovaný nevykonával takú manuálnu činnosť, akú opísal pri práci na žeriave, v dôsledku ktorej by sa mu mohla zakrútiť hlava, ale sedel vo vozidle, pričom ho náhle začalo zalievať teplo, zahmlelo sa mu pred očami a následne stratil vedomie. Preto pokiaľ znalec MUDr. Mihál konštatoval, že s obdobnými zdravotnými ťažkosťami, ako pred dopravnou nehodou, sa už obžalovaný v minulosti stretol, s takýmto záverom sa krajský súd nestotožňuje. Krajský súd poukázal na výsluch znalca MUDr. Mihála na hlavnom pojednávaní, kde znalec konštatoval, že nebýva často, aby sa takéto príznaky, aké nastali u obžalovaného pred dopravnou nehodou, sa objavovali, pričom obžalovaný pri pocítení prvotných príznakov mohol na to reagovať a mal s vozidlom zastaviť. Z vyjadrenia znalca podľa názoru krajského súdu vyplynulo, že príznaky, s ktorými sa stretol obžalovaný pri práci na žeriave a príznaky, s ktorými sa stretol pred dopravnou nehodou, boli odlišné a nastali za úplne iných okolností. Podľa názoru krajského súdu, ktorý bol vyjadrením v zrušujúcom uznesení, zo záverov posudku znalca MUDr. Mihála nepochybne vyplynulo, že obžalovaný nemohol vyhodnotiť rozsah svojho konania, nakoľko s takými príznakmi, aké uňho nastali pred dopravnou nehodou, sa predtým nestretol. Podľa krajského súdu s poukazom na výpoveď znalca možno jednoznačne konštatovať, že obžalovaný vzhľadom k nepoznaniu prejavov a možnosti progresie príznakov rozvíjajúceho sa zníženia regulácie vegetatívnej nervovej činnosti, nemohol zabrániť vzniku dopravnej nehody. Tieto skutočnosti podľa názoru krajského súdu prvostupňový súd nevyhodnotil správne z hľadiska objektívneho posúdenia, či u obžalovaného išlo aspoň o nevedomú nedbanlivosť. Krajský súd sa plne stotožnil s odvolacími námietkami obžalovaného,

že pred nehodou nevedel a nemohol vedieť a ani predpokladať zhoršenie svojho zdravotného stavu a už vôbec nie takú náhlu progresiu zlyhania vegetatívnych funkcií, ku ktorej došlo v priebehu ani nie 10 sekúnd, čo vylučovalo možnosť reagovať na zmeny jeho zdravotného stavu iným spôsobom, než sám zvolil. Krajský súd konštatoval, že pokiaľ bude mať prvostupňový súd akékoľvek pochybnosti, resp. nejasnosti ohľadom záverov posudku znalca MUDr. Mihála, tieto môže odstrániť jeho opätovným dopočutím, avšak prvostupňový súd sa nezaoberal dôsledne vyhodnotením aj tých častí posudku znalca MUDr. Mihála, ktoré vyznievajú v prospech obžalovaného vo vzťahu k posúdeniu jeho nedbanlivostného zavinenia.

Obžalovaný B. K. vypovedal len v prípravnom konaní, po zrušení veci na hlavnom pojednávaní uviedol, že k stretu motorových vozidiel sa vyjadriť nevie. Uviedol, že posledné, čo si pamätá pred nehodou, bolo, že sťahoval okienko, nakoľko pocítil nejakú nevoľnosť, ubral plyn, navyše s vozidlom sa pohyboval v kolóne. K zdravotným problémom, ktoré predchádzali žalovanému skutku, sa obžalovaný vyjadril v tom zmysle, že „robí s ľuďmi, o ktorých možno povedať, že sú to idioti“, tak sa rozčúľil a prišlo mu nevoľno. Bližšie nevedel popísať zdravotné príznaky, ale jednoducho prišlo mu nevoľno zo žeriava, pričom k strate vedomia v tomto prípade u neho nedošlo. Nevylúčil, že keď kvôli nejakému debilovi zoskočil zo žeriava, mohol spadnúť aj na zem, ale bližšie to vysvetliť nevedel, keď podľa neho to bolo všetko z rozčúlenia.

Po zrušení veci obžalovaný B. K. na hlavnom pojednávaní uviedol, že k samotnému stretu oboch motorových vozidiel sa vyjadriť nevie. Posledné, čo si pamätá pred nehodou, bolo to, že pocítil nejakú nevoľnosť, ubral plyn, s vozidlom sa pohyboval v kolóne, a preto stiahol okienko na vozidle, aby „vyvetral“. K prípadným zdravotným problémom, ktoré predchádzali žalovanému skutku, sa vyjadril v tom zmysle, že „robí s ľuďmi, o ktorých možno povedať, že sú to idioti“, a pri realizácii určitých prác sa rozčúľil a prišlo mu nevoľno. Svoje zdravotné problémy bližšie nepopísal (nevedel ich popísať), ale jednoducho za daných okolností mu prišlo nevoľno, nevylúčil, že mohlo dôjsť aj k jeho pádu, ale všetko to pripísal svojmu rozčúleniu.

Následne dňa 03.07.2019 Okresný súd Ružomberok rozsudkom č.k. 1T/79/2017-505 obžalovaného B. K. podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku spod obžaloby pre prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Trestného poriadku oslobodil, pretože skutok nie je trestným činom.

Proti citovanému rozsudku podal odvolanie Okresný prokurátor Ružomberok a na základe odvolania oprávnené osoby Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 30.10.2019 sp. zn. 3To/76/2019-536 rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec súdu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odvolací súd vytkol prvostupňovému súdu, že v prípade zamietnutia návrhu prokurátora, ako aj poškodených na opätovné vypočutie znalca Mihála, nebolo v súlade so zákonom. Odvolací súd už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí konštatoval, že v prípade pochybností ohľadom správnosti záverov posudku znalca MUDr. Mihála prichádza do úvahy je opätovné vypočutie. Po tom, ako sa obžalovaný odchyľil od svojej pôvodnej výpovede, považoval aj odvolací súd za potrebné vypočuť znalca MUDr. Mihála, nakoľko prvostupňový súd oslobodil obžalovaného spod obžaloby na základe tých istých záverov znalca, ktoré boli podkladom aj v prípade jeho prechádzajúceho, a to odsudzujúceho rozsudku. Podľa krajského súdu odvolanie napadnutého rozsudku nezodpovedalo ustanoveniam zákona (§ 168 ods. 1 Trestného poriadku). Pokiaľ teda okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku (v prípade vyhlásenia oslobodzujúceho rozhodnutia) uviedol odkaz, a to výsluch obžalovaného a v ďalšom odkázal na právny názor vyslovený krajským súdom, takéto odôvodnenie nezodpovedá kritériám uvedeným v § 168 ods. 1 Trestného poriadku a takéto odôvodnenie robí rozsudok nepreskúmateľný. Postup prvostupňového súdu v prípade odmietnutia osobného výsluchu znalca MUDr. Mihála nebol opodstatnený, no i napriek tomu z odvolania prokurátora je evidentné, že prokurátor odkazuje len na tie závery znaleckého posudku MUDr. Mihála, ktoré vyznievajú v neprospech obžalovaného bez akéhokoľvek vzatia do úvahy aj záverov, ktoré vyznievajú v prospech obžalovaného a na ktoré podrobne poukázal vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí krajský súd.

Na pojednávaní dňa 29.01.2020 znalec MUDr. Mihál uviedol, že za závermi, ktoré uviedol v písomne podanom znaleckom posudku, si stojí, poukázal však na skutočnosť, že sa jedná o závažný problém, ktorý je potrebný riešiť najmä z uhla pohľadu, či sa nejednalo o sekundový spánok (mikrospánok). Podľa znalca obžalovaný pred dopravnou nehodou mal v podstate dobré zdravie, resp. o prípadnom poškodení zdravia nevedel a teda prvotne pri vypracovávaní znaleckého posudku mohol vychádzať

aj z predpokladu, že u vodiča vozidla (obžalovaného) sa mohlo jednať aj o tzv. mikrosprávok. Znalec pripustil, že pri vypracovávaní znaleckého posudku sa „spoločnosť“ len na zdravotnú dokumentáciu, ktorá mu bola predložená pacientom, ktorá obsahovala o.i. aj prepúšťacie správy, správu obvodného lekára, ako aj zdravotnú dokumentáciu, ktorá sa týkala stavu obžalovaného K. po dopravnej nehode. Vyhodnotením predložených lekárskejších správ znalec začal uvažovať, či a ak áno, ako odlíšiť poruchu vedomia od mikrosprávok, ktorá porucha vedomia mohla viesť k spôsobeniu následku, a to na rozdiel od mikrosprávok, čo podľa znalca bolo o to dôležitejšie, že u vodiča po nehode došlo k preukázateľnému a potvrdenému otrasu mozgu. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti znalec zotrval na záveroch uvedených v znaleckom posudku v tom smere, že u B. K. došlo k postupnému vegetatívnejmu zlyhávaniu nervovej sústavy a teda nemohlo sa jednať o sekundový spánok (mikrosprávok), ktorá porucha vedomia nevykazuje také prejavy vegetatívnejmu zlyhávania organizmu, ako sa prejavili u obžalovaného. Podľa znalca obžalovaný pociťoval zdravotné problémy (zacítil horúčosť), na čo v konečnom dôsledku reagoval otvorením okna a tento stav sa snažil zvládnuť, no napriek tomu došlo k progradovaniu zdravotného stavu, ktoré vyústilo až zlyhaním vedomia, čo v konečnom dôsledku viedlo k vzniku nehody. Podľa znalca pri vypracovaní znaleckého posudku nebral do úvahy všetku zdravotnú dokumentáciu týkajúcu sa obžalovaného, teda aj zdravotnú dokumentáciu z predchádzajúceho obdobia, nakoľko považoval prepúšťacie správy a správu ošetrojúceho lekára za dostatočné a teda jeho predchádzajúceho zdravotnému stavu tým pádom nevenoval takú pozornosť.

Reagujúc na vzniknutú situáciu, súd aj po vyjadrení strán uložil znalcovi povinnosť vypracovať dodatok k znaleckému posudku.

Na uvedenú skutočnosť znalec reagoval doplnkom k znaleckému posudku č. 04/2017, a to dňa 04.02.2020 (čl. 537, 574). Z písomného doplnku o. i. vyplynulo, že obžalovaný svoju zdravotnú dokumentáciu osobne priniesol znalcovi, pričom podľa MUDr. Mihála až do doby dopravnej nehody v novembri 2016 obžalovaný B. K. nebol vážnejšie chorý. V roku 2011 sa liečil na ružu v predkolení a s tým súvisiacu poruchu venóznejšie pletene dolných končatín, liečba trvá doposiaľ. V roku 2015 mal zistený ľahko zvýšený tlak krvi, jednorazovo mal doporučenú liečbu, avšak ďalej lieky predpisované nemal. Mal zistenú aj miernu poruchu metabolizmu tukov. Záver doplnku znaleckého posudku, ako aj z hodnotenia dodatočnej zdravotnej dokumentácie, ktorá bola znalcovi predložená, znalec vyhodnotil v tom smere, že závery na jeho znaleckom posudku č. 04/2019 nie sú zmenené. Podľa znalca zdravotný stav obžalovaného až do dopravnej nehody bol podľa výsledku interných, ako aj neurologických vyšetrení dobrý. Bol neliečeným hypertonikom, trpel poruchou metabolizmu tukov a jeho vyšetrenie mozgu magnetickou rezonanciou vykonanou po dopravnej nehode vykázalo prejavy arteriosklerotických zmien mozgu.

Po výsluchu znalca na pojednávaní dňa 29.01.2020 strany v trestnom konaní (prokurátor, splnomocnení poškodených) navrhli, aby súd do konania pribral iného znalca, nakoľko podľa ich názoru existujú pochybnosti o správnosti záverov uvedených v znaleckom posudku v znení jeho doplnku.

Okresný súd uznesením č.k. 1T/79/2017-580 zo dňa 19.02.2020 pribral do konania znalkyňu z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie neurológia, MUDr. Zuzanu Stanovičovú, PhD. Proti tomuto uzneseniu podal obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť, o ktorej sťažnosti rozhodol Krajský súd v Žiline, a to uznesením sp. zn. 3Tos/24/2020-600 zo dňa 06.04.2020. Odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil, keď podľa názoru krajského súdu prvostupňový súd nepostupoval v súlade s ustanovením § 146 Trestného poriadku. Hoci súd požiadal znalca o doplnenie posudku a znalec tento posudok doplnil, doplnok posudku nebol ako dôkaz na hlavnom pojednávaní vykonaný, resp. znalec ani nebol k nemu vypočutý. Bez splnenia zákonnejšie podmienky, aby bol doplnok k znaleckého posudku ako dôkaz na hlavnom pojednávaní riadne vykonaný, nemožno konštatovať splnenie podmienok § 146, pokiaľ ide o potrebu pribrať nového znalca.

Dňa 10.06.2020 intervenujúci prokurátor možnosť vypočutť znalca MUDr. Andreja Mihála na hlavnom pojednávaní nevyužil (a to i napriek tomu, že v priebehu konania pred súdom viackrát trval na osobnom výsluchu znalca).

Na otázky kladené znalcovi splnomocnenkyňou poškodených znalec vypovedal, že u obžalovaného ako vodiča motorového vozidla došlo k postupnému kolapsu, teda k zlyhaniu vegetatívnej nervovej sústavy a následne došlo aj k poruche vedomia. Išlo o rozvíjajúci sa proces kolapsového stavu, na ktorý obžalovaný reagoval spôsobom, že otvoril okno, chcel vyvetrať, z čoho teda vyplýva, že chcel zabrániť

rozvoju tepla a následne sa dostal do mrákotného stavu. Podľa znalca vodič rozvíjajúcu sa situáciu nezhodnotil dobre, ale podľa jeho názoru, nevedel, čo má spraviť. V súlade so závermi znaleckého posudku, ako aj s predchádzajúcou výpoveďou na súde, znalec vylúčil možnosť mikrosprávku u vodiča, ktorú skutočnosť podporil závermi o objektívnych prejavoch mikrosprávku, ktorými nie sú návaly horúčosti a takisto mikrosprávku nenasvedčuje ani jeho následné sa správanie až do straty pamäti.

Zdravotný stav obžalovaného pred dopravnou nehodou bol v zásade dobrý, obžalovaný bol opakovane vyšetrovaný v rámci preventívnych prehliadok a aj s prihliadnutím na svoj vek mal povolenie na vedenie motorového vozidla. Diagnózy, ktoré boli následne zistené po dopravnej nehode, nemajú vplyv na schopnosť vedenia motorového vozidla, môžu mať len sekundárny vplyv v tom smere, že by obžalovaný ako vodič nemusel reagovať promptne na vzniknutú situáciu. Podľa znalca navyše nemožno vylúčiť, že by u vodiča došlo aj k arytmií srdca. Pre vypracovanie znaleckého posudku mal kompletnú zdravotnú dokumentáciu obžalovaného od roku 2011, čo mu verifikoval aj ošetrojúci lekár obžalovaného.

MUDr. Mihál v stanovisku k tvrdeniu znalca z odboru nehôd v cestnej doprave uviedol, že k rozvoju zdravotných problémov obžalovaného muselo dôjsť oveľa ďalej, a preto následná doba vedenia motorového vozidla v rozsahu cca. 1 minúty nie je možná s výhradou, že sa nedá s presnosťou uviesť presný okamih vzniku zdravotných problémov. Obžalovaný aj s prihliadnutím na svoj vek a zdravotný stav nemohol absolútne predvídať, že by u neho mohlo dôjsť k zlyhaniu vegetatívnej sústavy a teda ku kolapsu. Obžalovaný bol vo vozidle sám a s takýmto niečím (kolaps) sa predtým nestretol a teda sa na takúto situáciu nemohol pripraviť. Reagoval na to spôsobom, že otvoril okno, nezastal, pokračoval v jazde, mysliac si, že urobil potrebné opatrenia. Podľa názoru znalca obžalovaný nemohol zabrániť dopravnej nehode vzhľadom na stav, v ktorom sa ocitol, keď pri prechádzaní okolo Salaša Krajinka ešte reagoval na svoje okolie a teda k tomuto zhoršeniu zdravotného stavu muselo dôjsť náhle. Znalec sa tiež vyjadril aj k zdravotným problémom obžalovaného, ktoré u neho vznikli pred dopravnou nehodou, avšak znalec poukázal na skutočnosť, že tieto zdravotné problémy boli za úplne iných podmienok a ani následné vyšetrenia nepreukázali súvislosť medzi týmto stavom a kolapsovým stavom, v ktorom sa obžalovaný ocitol bez prostredne pred vznikom dopravnej nehody. Prípadný predchádzajúci kolapsový stav, ktorý mohol u obžalovaného nastať, tento v prípade vedenia motorového vozidla, nemohol predvídať, nakoľko išlo o náhly stav.

Znalec sa vo svojej výpovedi vyjadril aj k námietkam splnomocnencov poškodených týkajúcej sa doručenia zdravotnej dokumentácie.

Súd v tomto smere vykonal dokazovanie, z ktorého vyplynulo, že zdravotnú dokumentáciu obžalovaný znalci skutočne aj zaslal, avšak na adresu zdravotníckeho zariadenia bez uvedenia bližšieho adresáta, ktorá zdravotná dokumentácia mu bola následne vrátená a obžalovaný ju osobne doniesol znalci, ktorú skutočnosť znalec potvrdil aj vo svojej výpovedi, a to aj s prihliadnutím na predchádzajúcu konzultáciu s ošetrojúcim lekárom obžalovaného. V tomto smere námietky splnomocnenkyne poškodených súd vyhodnotil ako nerelevantné.

V rámci konania pred súdom poškodení predložili znalecký posudok iným znalcom. Zároveň navrhli, aby tento znalec bol vypočutý v konaní pred súdom. Súd tento návrh zamietol s poukazom na skutočnosť, že tak znalec z odboru nehôd v cestnej premávke, ako aj znalec MUDr. Mihál vylúčili, že by príčinou vzniku dopravnej nehody mohol byť mikrosprávok obžalovaného, pričom svoj názor aj podľa názoru súdu dostatočným spôsobom odôvodnili.

Hodnotiac dôkazy, ktoré boli vykonané zákonným spôsobom na predchádzajúcich hlavných pojednaniach, viazaný stavom dokazovania v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie súdu, po doplnení dokazovania v intenciách Krajského súdu v Žiline dospel súd k záveru, že medzi konaním obžalovaného a vzniknutým následkom nie je príčinný vzťah, a to ani v podobe nedbanlivého konania v zmysle § 16 písm. b) Trestného zákona.

Prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona je nedbanlivostným trestným činom, keď na naplnenie zákonných znakov tohto trestného činu sa vyžaduje, aby páchatel' inému z nedbanlivosti spôsobil smrť. Medzi konaním páchatel'a a následkom trestného činu musí byť preukázaná príčinná súvislosť, čo znamená, že konanie páchatel'a, pokryté zavinením, je tou skutočnosťou, bez ktorej by následok nenastal takým spôsobom, ako nastal.

Po subjektívnej stránke tento trestný čin vyžaduje zavinenie z nedbanlivosti v zmysle § 16 Trestného zákona.

Podľa § 16 písm. a), písm. b) Trestného zákona, trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel' a) vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, b) nevedel, že svojim konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje pomery vedieť mal a mohol.

Pri nedbanlivosti je daná len vedomostná (intelektuálna) zložka zavinenia. Pri nedbanlivostnom zavinení na rozdiel od úmyselného zavinenia páchatel' nechce spôsobiť následok predpokladaný trestným činom, ani s jeho spôsobením nesúhlasí.

Hlavným kritériom nedbanlivosti pri nedbanlivostných trestných činoch, tak vedomej, ako aj nevedomej, je zachovanie určitej miery opatrnosti zo strany páchatel'a.

Pri vedomej nedbanlivosti páchatel' vie, že spôsobom uvedeným v tomto zákone môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí.

Pri nevedomej nedbanlivosti páchatel' nevie, že svojim konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

Možnosť vedomosti treba skúmať na základe objektívnej okolnosti a subjektívnej dispozície páchatel'a. Trestný zákon zakladá zodpovednosť za trestné činy spáchané z nedbanlivosti na povinnosti a zároveň možnosti predvídať spôsobenie poruchy alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom.

Hlavným kritériom nedbanlivosti v oboch jeho formách je zachovanie určitej miery opatrnosti zo strany páchatel'a. Objektívne vymedzenie miery opatrnosti vyžaduje od každej osoby obyčajne rovnakú mieru opatrnosti. Iba u niektorých osôb, medzi ktoré je možné zaradiť aj vodičov sa však vyžaduje vyššia miera opatrnosti. Jej rozsah treba skúmať na podklade zvláštnych právnych predpisov, v prípade účastníkov cestnej premávky je to Zákon č. 8/2009 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších zmien a doplnkov.

Subjektívne vymedzenie miery opatrnosti vyžaduje, aby okrem miery povinnej opatrnosti sa brala do úvahy aj opatrnosť, ktorú je schopný vynaložiť páchatel' v konkrétnom prípade. Pri posudzovaní tejto subjektívnej miery opatrnosti je potrebné zvažovať tak vlastnosti, skúsenosti, znalosti a okamžitý stav páchatel'a, ako aj okolnosti konkrétneho prípadu.

Zavinenie z nedbanlivosti v oboch jeho formách nie je vylúčené so spoluzavinením iných osôb.

Spáchanie prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona v súvislosti s dopravnou nehodou predpokladá, aby porušenie zvláštného právneho predpisu - v konkrétnom prípade dopravného predpisu - bolo v príčinnej súvislosti s touto nehodou a so vzniknutým následkom. Konanie páchatel'a má povahu príčiny aj vtedy, ak okrem jeho konania spôsobilo následok aj konanie ďalšej osoby, a to vrátane poškodeného. Príčinná súvislosť medzi konaním páchatel'a a následkom sa totiž neprerušuje ani v prípade, ak ku konaniu páchatel'a pristúpi ďalšia skutočnosť, ktorá spolupôsobí pri vzniku následku, avšak konanie páchatel'a zostáva takou významnou skutočnosťou, bez ktorej by k následku nedošlo. Je dôležité, aby konanie páchatel'a z hľadiska spôsobeného následku bolo príčinou dostatočne významnou.

Pri skúmaní trestnej zodpovednosti z hľadiska príčinného vzťahu je korektívom zavinenie, ktoré musí pristúpiť k príčinnému vzťahu medzi konaním a následkom; pokiaľ k pričítaniu následku stačí nedbanlivosť, treba, aby páchatel' aspoň podľa okolností a svojich osobných pomerov mal a mohol príčinný vzťah predvídať.

Povinnosť a možnosť predvídať sa dopĺňajú a musia existovať súčasne. O nevedomú nedbanlivosť a teda o zavinený čin nejde, ak chýba akákoľvek podmienka z nich. Záver o nevedomej nedbanlivosti

sa vylučuje aj tam, kde páchatel síce porušil predpisy, ktoré majú zabrániť následku, avšak vzhľadom na nové poznatky, ako aj na svoje odborné vedomosti mohol predpokladať, že postupom, ktorý zvolil, následok nespôsobí. Primeranosť dôvodov, pri ktorých sa páchatel spoliehal, že neporuší alebo neohrozí záujem chránený zákonom, je potrebné z hľadiska páchatel'a posudzovať s prihliadnutím na vonkajšie okolnosti konkrétneho posudzovaného prípadu.

V zásade platí, že pri nedbanlivostných trestných činoch hlavným kritériom nedbanlivosti tak pri vedomej, ako aj nevedomej, je zachovanie určitej miery opatrnosti zo strany páchatel'a. Pre oba druhy nedbanlivosti je spoločné, že chýba zložka vôle, teda páchatel' nechce spôsobiť následok, ani nie je uzrozumený s tým, že ho spôsobí a uplatňuje sa len zložka intelektuálna, teda rozumová.

Pri vedomej nedbanlivosti páchatel' vie o možnosti vzniku následku, avšak bez primeraných dôvodov možnosť porušenia alebo ohrozenia chráneného záujmu zákon vylučuje a pri nevedomej nedbanlivosti zložka vedomostná je vyjadrená len povinnosťou a možnosťou vedieť, nie ako skutočná vedomosť rozhodujúcich skutočností. Miera opatrnosti pri oboch zložkách je určovaná spojením objektívneho a subjektívneho hľadiska, pri predvídaní spôsobenia následku. Objektívna zložka z hľadiska opatrnosti vyžaduje spravidla, ako už súd konštatoval vyššie, od každého rovnakú mieru opatrnosti, ktorá je v spoločnosti ustanovená alebo uznávaná. Rozsah potrebnej opatrnosti vyplýva spravidla z osobitných právnych predpisov, keď pod subjektívnym hľadiskom sa rozumie miera opatrnosti, ktorú zákon považuje za potrebnú a ako takú schopnú vynaložiť práve ten, o ktorého zodpovednosť ide. Ide o individuálne hľadisko, ktoré u každého človeka je iné, lebo je dané jeho znalosťami, skúsenosťami, duševnými a telesnými schopnosťami a možnosťami. Trestná zodpovednosť pri tak vedomej, ako aj nevedomej nedbanlivosti je vymedzená spojením oboch hľadísk, pričom medzi porušením podstatnej miery opatrnosti a následkom musí byť daná príčinná súvislosť.

Objektívnym vymedzením miery opatrnosti v danom prípade pri osobách, akou je nepochybne obžalovaný, je vymedzená aj na základe zákona o premávke na pozemných komunikáciách č. 8/2009 Z.z..

Podľa § 3 ods. 2 písm. a) zákona č. 8/2009 Z.z. (ďalej len Zákon) účastník cestnej premávky je povinný správať sa disciplinovane a ohľadu plne tak, aby neohrozil bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky, pritom je povinný prispôbiť svoje správanie najmä stavebnému dopravnotechnickému stavu cesty, situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojim schopnostiam.

Podľa § 4 ods. 2 písm. f) Zákona, vodič nesmie viesť vozidlo, ak jeho schopnosť viesť vozidlo je znížená najmä úrazom, chorobou, nevoľnosťou alebo únavou.

Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona, vodič je povinný na vozovke alebo v jazdnom pruhu jazdiť vpravo, pri pravom okraji vozovky alebo jazdného pruhu; to neplatí pri obchádzaní, predchádzaní, otáčaní alebo odbočovaní.

Podľa odseku 2 tohto ustanovenia, na krajnicu smie vodič motorového vozidla vojsť len pri zastavení a stáť alebo pri obchádzaní a vyhýbaní sa prekážke cestnej premávky; pritom je povinný dbať na zvýšenú opatrnosť.

Podľa § 16 ods. 1 Zákona, vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôbiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad.

Dňa 04.11.2016 na ceste I/18 v úseku mimo obce v smere jazdy z obce Hubová do mesta Ružomberok v mierne ľavo točivej zákrute v km 513/500 vozidlo značky Mercedes Benz CLS 350CDI, ev. č. RV 436BY prešlo do protismerného jazdného pruhu, kde sa zrazilo s oproti idúcim osobným motorovým vozidlom značky Škoda Octavia 1,6 TDI, ev. č. 9B92757, ktoré v tom čase viedol vodič MVDr. O. Y., MBA. K stretu oboch motorových vozidiel došlo pod uhlom skoro čelne, pričom vodič vozidla Škoda Octavia utrpel zranenia životne dôležitých orgánov, ktorým v dôsledku traumatologicko-hemoragického šoku podľahol.

Vychádzajúc z fyzikálnych zákonov znalec z odboru cestná doprava skonštatoval, že bezprostrednou príčinou vzniku dopravnej nehody z technického hľadiska bolo prejdenie vozidla, ktoré viedol obžalovaný do protismerného jazdného pruhu, keď vodič oproti idúceho vozidla Škodca Octavia vzhľadom na nutnú reakčnú dobu vodiča a úkony, ktoré by vodič na zabránenie nehody musel urobiť, už nemal možnosť zrážke vozidlo Mercedes zabrániť. Podľa menovaného znalca jedinou príčinou dopravnej nehody bola

nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Mercedes. Z technického hľadiska nie je možné vysvetliť konanie obžalovaného, ktorý postupnou zmenou smeru jazdy viac vľavo, prešiel v konečnom dôsledku do protismeru, čo by teoreticky mohlo znamenať venovanie sa inej činnosti ako jazde vozidla, no znalec však nevyklúčil možnosť nevoľnosti vodiča, prípadne iné zdravotné problémy. Podľa znalca je technicky nereálne, aby nevoľnosť vodiča začala pri Salaši Krajinka a pokračovala by až po miesto zrážky.

Podľa názoru súdu k takýmto záverom Ing. Benka korešpondujú aj závery uvedené v znaleckom posudku MUDr. Mihála, v doplnku znaleckého posudku a tieto skutočnosti vyplynuli najavo aj z jeho výpovedí na hlavnom pojednávaní. Hoci MUDr. Mihál pri svojej prvej výpovedi pred súdom konštatoval, že vodič nevyhodnotil danú situáciu správne, mal zastať, trochu predýchať tým skôr, že už v minulosti u neho došlo k niečomu podobnému, pokračujúc v jazde dochádzalo u neho aj k ďalšiemu zlyhávaniu neurovegetatívnych funkcií a následne s vozidlom prešiel do protismeru. Vo svojich ďalších vyjadreniach však znalec z odboru neurológie konštatoval, že obžalovaný v žiadnom prípade nemohol zabrániť vzniku dopravnej nehody, a to z dôvodov, ktoré súd popísal vyššie. Reakcia vodiča podľa znalca bola ovplyvnená aj skutočnosťou, že sa pohyboval v kolóne áut; na zdravotné problémy reagoval, no vzhľadom na svoje okolnosti a pomery tieto zdravotné problémy nemohol a ani nemal možnosť vyhodnotiť iným spôsobom.

Pri skúmaní trestnej zodpovednosti z hľadiska príčinného vzťahu je korektívom zavinenie, ktoré musí pristúpiť k príčinnému vzťahu medzi konaním a následkom; pokiaľ k pričítaniu následku stačí nedbanlivosť, je potrebné, aby páchatel' aspoň z okolností a svojich osobných pomerov mal a mohol príčinný vzťah predvídať. Vykonaným dokazovaním, hodnotiac dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán, dospel k záveru, že v prípade obžalovaného K. sa nemôže jednať ani o nevedomú nedbanlivosť a teda zavinenie, či obžalovaný vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mal vedieť a mohol vedieť, že svojím konaním môže porušenie alebo ohrozenie zákona chráneného Trestným zákonom porušiť (§ 16 písm. b) Trestného zákona).

Súd si je plne vedomý neodvratiteľného následku, ktorý v súdnej veci nastal, avšak z vyššie uvedených dôvodov nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi konaním obžalovaného a následkom, a to ani zavinenie vo forme nevedomej nedbanlivosti, preto súd obžalovaného spod obžaloby v zmysle § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil.

Záverom súd podotýka, že konanie pred súdom je v zásade kontradiktórne, v rámci ktorého súd rozhoduje na základe návrhov strán. Len výnimočne (§ 2 ods. 1 Trestného poriadku) súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhl. Takáto iniciatíva súdu je však limitovaná rovnosťou strán v konaní pred súdom (§ 2 ods. 14 Trestného poriadku). Strany však majú právo nimi navrhnutý dôkaz aj zabezpečiť. To sa vzťahuje najmä na obžalobu, ktorá opakovane trvala na osobnom výsluchu znalca, no napriek tomu na poslednom pojednávaní intervenujúci prokurátor takúto možnosť nevyužil. Takisto nevyužil možnosť, aby si sám v zmysle vyššie citovaných ustanovení (tak, ako to urobil aj poškodený) dal vypracovať znalecký posudok, ktorým by boli spochybnené závery znalca, ktorý bol do konania pribratý v súdnej veci.

Nakoľko obžalovaný bol spod obžaloby oslobodený súd všetkých poškodených s nárokom na náhradu škody obligatórne odkázal na civilný proces.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať na Okresnom súde Ružomberok do 15 dní od oznámenia rozsudku.

Odvolanie má odkladný účinok. (§306/2)

Odvolanie môžu podať:

- prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku (§ 307/1a) a to v neprospech i v prospech obžalovaného (§ 308/1,2). V neprospech obžalovaného môže podať odvolanie aj proti vôli obžalovaného (§ 308/2)

- obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka (§ 307/1b) a to len v jeho prospech (§308/2)
- príbuzní obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh (pred nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného), a to len v jeho prospech (§ 308/2)
- zákonný zástupca obž., opatrovník obž. a obhajca obžalovaného pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech. Ak je obž. pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môžu podať odvolanie v prospech obž. i proti jeho vôli (§ 308/2)
- štátny orgán starostlivosti o mládež pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka mladistvého obžalovaného a to len v jeho prospech a to aj proti jeho vôli (§ 345/1)
- poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody, pre nesprávnosť výroku o náhrade škody (§307/1c), a to v neprospech obžalovaného (§ 305/1). Ak je poškodený právnická osoba, odvolanie môže podať len osoba oprávnená konať za právnickú osobu (§ 68)
- zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci (§ 307/1d), (§ 45/1)

Osoby oprávnené podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môžu ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.